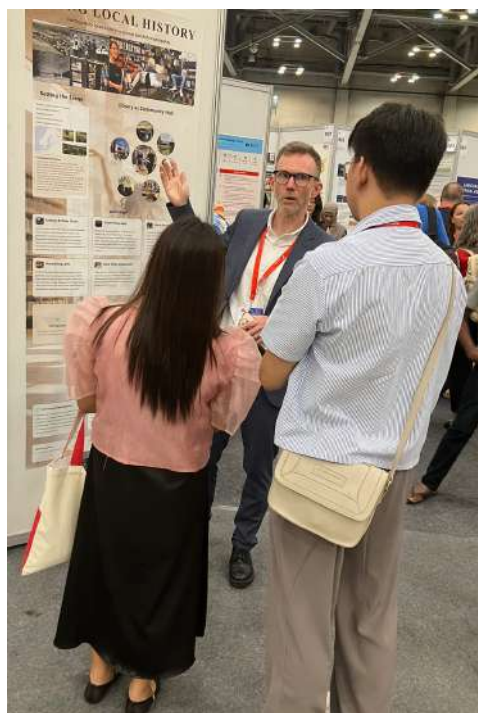

Rapport från WLIC 2026 i Busan, Sydkorea

Michael Nordeman, Storfors bibliotek

I augusti reste jag till Busan i Sydkorea för att delta i IFLA World Library and Information Congress 2026. Resan möjliggjordes genom ett stipendium från Svensk biblioteksförening, och jag vill börja med att rikta ett varmt tack för det. WLIC är alltid en möjlighet att möta bibliotekskollegor från hela världen, ta del av nya idéer och samtidigt få syn på den egna verksamheten med lite andra ögon. Den här gången hade jag dessutom flera tydliga uppdrag under kongressen, både som posterutställare för Storfors bibliotek och som Information Coordinator för IFLA LGBTQ+ Matters Section.

Jag har även tidigare deltagit aktivt i WLIC, men i Busan blev den officiella rollen tydligare än vid mina tidigare kongresser. Det innebar förstås mer arbete, men också att jag fick uppleva kongressen från flera håll samtidigt. Jag kom dit med erfarenheter från ett litet svenskt folkbibliotek och från mitt arbete inom IFLA, och reste hem med nya idéer, nya kontakter och en ännu starkare känsla av hur nära det lokala och det internationella biblioteksarbetet faktiskt ligger varandra.

Värmländsk lokalhistoria in action.

En viktig del av resan var min poster "Living local history", där jag presenterade Storfors biblioteks arbete med lokalhistoria. Under postersessionerna kom många fram för att fråga, diskutera och berätta om sina egna erfarenheter. Det var förstås väldigt roligt att få visa upp vad vi gör i Storfors, men samtalen blev också nyttiga för mig själv. När man ska förklara sin verksamhet för någon som inte känner till vare sig Storfors, Värmland eller det svenska biblioteksväsendet måste man fundera över vad som egentligen är kärnan i det man gör. Jag märkte att jag gång på gång återkom till samma sak: lokalhistoria handlar inte bara om det som varit, utan om människors berättelser, identitet och känsla av tillhörighet.

Det gjorde också att en programpunkt arrangerad av IFLA:s sektion för lokalhistoria och genealogi blev särskilt intressant för mig. Där fick jag bland annat ta del av exempel från folkbibliotek i Japan och Kina som på olika sätt arbetade med att samla in och synliggöra det lokala samhällets berättelser och särart.

Metoderna och förutsättningarna kunde naturligtvis se helt annorlunda ut än hemma hos oss, men ambitionen kändes mycket bekant. Hur fångar man en plats själ? Vad är det som gör just vårt samhälle till vårt? Och vilken roll kan biblioteket spela när dessa berättelser ska bevaras och föras vidare? Jag åkte till Busan för att berätta om vårt arbete i Storfors och fann samtidigt kollegor på andra sidan jorden som arbetade med liknande frågor.

Mitt andra stora uppdrag under kongressen var arbetet inom IFLA LGBTQ+ Matters Section. Den tidigare Special Interest Group omvandlades 2025 till en fullvärdig sektion och jag har sedan dess uppdraget som sektionens Information Coordinator. Det är ett arbete som känns allt viktigare. I många delar av världen ser vi hur hbtqi-personers rättigheter ifrågasätts och

Vår open session genomfördes tillsammans med SAA och FAIFE.

begränsas, och på vissa håll kan det vara förenat med fara att ens öppet tala om hbtqi-frågor. I ett sådant läge har biblioteken en särskild roll. Fri tillgång till information, möjligheten att mötas och rätten att kunna känna igen sig själv och sitt liv i bibliotekets samlingar och verksamhet är grundläggande i ett samhälle där alla ska kunna delta och leva öppet på lika villkor.

Att arbeta med de här frågorna inom en verkligt global organisation som IFLA är förstås inte okomplicerat. I organisationen möts kollegor från länder och kulturer med mycket olika

lagstiftning, förutsättningar och syn på hbtqi-frågor. Just därför har det betytt mycket att under kongressen få så många uppmuntrande kommentarer från bibliotekskollegor från olika delar av världen. Flera uttryckte sin glädje över att den tidigare SIG:en nu blivit en fullvärdig sektion. För mig blev det både en bekräftelse på att sektionen behövs och en påminnelse om den kraft som finns i det internationella biblioteksnätverket.

I Busan arrangerade vi vår första Open Session som sektion tillsammans med Subject Analysis and Access Section och FAIFE. Sessionen, med den korta och koncisa titeln "Access Reclaimed: Defending Open Knowledge and Underrepresented Perspectives through Subject Cataloguing", tog upp hur ämnesord, katalogisering och andra delar av kunskapsorganisationen påverkar vilka människor och erfarenheter som blir synliga och sökbara i bibliotekens samlingar. Det kan låta som en ganska specialiserad fråga, men i grunden handlar den om något mycket större. Hur vi beskriver kunskap påverkar också människors möjlighet att hitta den.

För vår nya sektion var det dessutom betydelsefullt att få genomföra en Open Session tillsammans med två etablerade IFLA-enheter. Samarbetet gav mersmak och vi har fortsatt att diskutera möjligheter att göra mer tillsammans framöver. Om alla idéer blir verklighet återstår förstås att se, men just detta är en av de stora poängerna med WLIC för mig. Nätverk byggs, människor hittar varandra och plötsligt finns möjligheter till samarbeten som knappast hade uppstått annars.

Den mänskliga sidan av det internationella arbetet blev extra tydlig i Busan eftersom jag för första gången fick träffa flera personer som jag under lång tid bara hade sett i små rutor på en skärm. Kollegor som man lärt känna genom möten på nätet blev plötsligt människor man åt lunch med, sprang på mellan sessionerna eller fortsatte en diskussion med på kvällen. För en internationell organisation som IFLA är de digitala möjligheterna helt avgörande, men det personliga mötet har fortfarande en särskild betydelse.

Av alla programpunkter på en WLIC är det förstås omöjligt att ta del av mer än en liten del. Ett av de föredrag som stannade starkast kvar hos mig var kongressens avslutande keynote med Tommi Laitio. Han talade bland annat om convivencia, ett begrepp för att leva tillsammans och hitta ett gemensamt utrymme någonstans mellan harmoni och konflikt. Laitios poäng var inte att all friktion mellan människor ska undanröjas. Olikheter och motsättningar är en del av livet i ett samhälle. Bibliotek och andra offentliga rum kan däremot hjälpa oss att möta dessa olikheter, dela rum med människor som inte är som vi själva och öva oss i att leva tillsammans.

Jag gillar verkligen den tanken. Den ligger nära mycket av det jag själv funderar över kring folkbibliotekets roll. Ett bibliotek ska inte vara en plats där alla tycker lika. Det ska däremot vara en plats där människor med olika bakgrund, erfarenheter och uppfattningar faktiskt kan finna sig tillsammans. Laitio beskrev biblioteken som en sorts träningsplatser för samexistens, och det är en bild som jag tog med mig hem.

En annan programpunkt som väckte mitt intresse handlade om nya möjligheter till europeiskt bibliotekssamarbete och om det arbete som pågår för att stärka bibliotekens position på europeisk nivå. För mig som arbetar i en liten kommun är det särskilt intressant att internationellt samarbete inte behöver vara förbehållet stora institutioner. Nätverk, erfarenhetsutbyte och gemensamma projekt kan också ge mindre bibliotek nya perspektiv och möjligheter. Det är ett område som jag vill fortsätta följa.

AI var, föga förvånande, ett återkommande ämne på kongressen och fanns med i en lång rad sessioner. Jag valde den här gången att lägga mycket av min egen tid på andra frågor, men bredden i programmet gjorde ändå ett tydligt intryck. Biblioteksvärlden står knappast oförberedd inför AI-utvecklingen. Tvärtom pågår det på bibliotek av alla slag ett omfattande arbete med både användningen av tekniken och frågor om förståelse, källkritik, etik och ansvar. Där har biblioteken naturligtvis en viktig uppgift att fylla.

En bokhandel i Busan en fredagskväll.

Men när jag tänker tillbaka på Busan är det trots allt människorna jag först kommer att tänka på. En kväll ett par dagar efter kongressen gick jag ensam till en restaurang och fick beskedet att den var fullsatt. Jag var på väg därifrån när tre bibliotekskollegor vid ett bord uppmärksammade mig. Någon av dem kände igen mig från IFLA-sammanhang och utan någon som helst tvekan gjorde de plats och bjöd in mig att äta tillsammans med dem. Jag hade aldrig träffat någon av dem tidigare. Alla tre var engagerade i IFLA:s Rare Books and Special Collections Section, och middagen utvecklades till ett långt, avslappnat och väldigt roligt samtal. Vi hann prata om allt från veganska kokböcker från tidigt 1900-tal till hur LGBTQ+ Matters blivit en egen sektion och en hel del däremellan.

Bibliotek som turistattraktion (Starfield library).

Det är en ganska liten händelse i en kongress med tusentals deltagare och ett omfattande program, men för mig säger den mycket om varför jag återkommer till WLIC. Man kan planera vilka föredrag man ska gå på och vilka möten man ska delta i, men man kan inte planera vem som råkar sitta vid bordet bredvid eller vilket samtal som plötsligt öppnar en ny dörr. Den generositeten mötte jag många gånger under veckan.

Jag hade också möjlighet att se en del av Sydkorea utanför själva kongressen och fascinerades av den plats som läsningen tycktes

ha. I bokhandlar satt mängder av människor och läste, och biblioteken var fyllda av studerande och läsande besökare. De moderna tekniska lösningarna var både stimulerande och ett tydligt tecken på bibliotek som följer med sin tid, men jag blev nästan ännu gladare av

att se hur stor plats den ofta helt analoga läsningen fortfarande hade. Tekniken kan utveckla biblioteket på många sätt, men det är människorna som ger det liv.

När jag återvände till Sverige hade jag alltså med mig både konkreta idéer och sådant som är svårare att mäta: nya relationer, nya perspektiv och nya sätt att tänka kring den egna verksamheten. Några dagar efter hemkomsten kom dessutom en oväntad och väldigt rolig bekräftelse från hemmaplan när jag utsågs till Årets Storforsare 2026 av Storfors hembygdsförening.

I motiveringen lyftes bland annat bibliotekets roll som mötesplats och mitt arbete med att skapa aktiviteter för människor i olika åldrar och livssituationer. Men där fanns också en formulering som kändes särskilt träffande just efter resan till Busan. Hembygdsföreningen skrev att mitt internationella engagemang bidragit till att sätta Storfors på kartan och visa att en liten kommun kan ha stora idéer och ett stort engagemang. Jag blev förstås både glad och stolt över utmärkelsen, men formuleringen fick mig också att tänka på det jag just upplevt under WLIC.

Det lokala och det internationella behöver inte stå i motsats till varandra. Erfarenheterna från bibliotek i Japan, Kina, Sydkorea och andra delar av världen kan ge nya idéer till arbetet hemma i Storfors. Samtidigt kan erfarenheter från ett litet folkbibliotek i Värmland väcka intresse och bidra till samtal på en världskongress. För mig är det kanske det viktigaste jag tar med mig från Busan. Och det är också därför jag är så tacksam över att Svensk biblioteksförnings stipendium gjorde det möjligt för mig att vara där.

”Living local history”, den poster jag ställde ut, finns att beskåda här:

<https://repository.ifla.org/items/80a415fb-87e3-43ed-9418-0349b08f0080>

Läs mer om LGBTQ+ Matters Section och det arbete vi gör här:

<https://www.ifla.org/units/lgbtq/>

Geumjeongsam var en fröjd att besöka efter en intensiv konferensvecka.